

Verkiezingsprogramma 2018-2022

Voor jezelf, voor elkaar, voor Gorcum

Verkiezingsprogramma SP Gorinchem 2018:

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Wonen, een recht
2. Zorg voor iedereen
3. Samen leven in de buurt
4. Onderwijs
5. Kunst en cultuur
6. Natuur en milieu
7. Veiligheid
8. Verkeer en vervoer
9. Sport voor iedereen
10. Algemeen Bestuur

Inleiding

Voor het eerst bestuurde de SP in Gorinchem mee. Door deelname aan de coalitie met een wethouder in het college zijn veel dingen waar de SP in eerder jaren voor pleitte bereikt. Er zijn hele mooie resultaten geboekt! In de verschillende hoofdstukken zullen we de belangrijkste resultaten aanstippen en vertellen waar we graag mee door willen en waar we graag een schepje bovenop zouden willen doen.

Iedereen in Gorinchem is belangrijk voor de SP, maar sommige groepen hebben meer aandacht nodig. Dat geldt met name voor

- de groep mensen met de smalle beurs, die elke ondersteuning nodig heeft die hij krijgen kan. Tot deze groep behoren ook veel van de ouderen in Gorinchem.
- gehandicapten die het zwaar te verduren hebben, omdat zij door de stapeling van de bezuinigingen onevenredig zwaar in hun portemonnee worden getroffen.
- het groeiende aantal ouderen, dat langer thuis woont, maar daarbij wel behoefte heeft aan passende voorzieningen.
- de jongeren die - om wat voor reden dan ook - zorg of hulp nodig hebben en die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen.

1. Wonen, een recht

Iedereen heeft recht op een betaalbare en goede woning.

Renovatie van Kremlin I en Kremlin II is mooi, maar er valt nog veel meer te renoveren in Gorinchem. Te vaak worden woningen, die volgens ons in aanmerking zouden komen voor renovatie, gesloopt en verdwijnen er goedkope huurwoningen. De Torenflat is behouden voor Gorinchem, hiermee zijn in ieder geval ook een aantal betaalbare woningen behouden gebleven. Er is de afgelopen 4 jaar ingezet op goedkope koopwoningen en daar zijn er in de Lingewijk een aantal van gerealiseerd. De SP wil graag verder werken aan echt betaalbaar wonen voor iedereen.

Onderzoek heeft aangetoond dat veel mensen in Nederland, helaas ook in Gorinchem een onevenredig gedeelte van hun inkomen uit moeten geven aan woonlasten; met grote consequenties voor wat ze verder kunnen besteden.

De SP kijkt in Gorinchem met zorg naar de problemen die het zogenoemde “passend toewijzen” met zich meebrengt. De grens die vanuit Den Haag is gesteld om een woning toe te wijzen aan mensen met een laag inkomen wordt in Gorinchem vaak met enkele euro’s overschreden. Als de huur door de verhuurder met een paar euro’s wordt verlaagd zijn er in Gorinchem meer woningen die gehuurd kunnen worden door inwoners met “passende” inkomens, Wij vinden dat ook mensen met een laag inkomen een keuze moeten hebben en moeten kunnen wonen waar zij willen

Wij willen dat de gemeente zich blijft verzetten tegen de verkoop van sociale huurwoningen. Rijksbeleid heeft gemaakt dat de wachttijden weliswaar korter zijn geworden, maar alleen omdat domweg minder mensen in een sociale woning mogen wonen. Mensen met een inkomen boven €36.500 bruto, moeten verplicht “geliberaliseerd” wonen, dat is in een huurwoning van boven de €750 of een koopwoning. Deze mensen dreigen tussen wal en schip te vallen omdat er onvoldoende geschikte woningen beschikbaar zijn. De SP vindt dit een zorgwekkende ontwikkeling. Er is in Gorinchem grote behoefte aan goedkope en middel-dure huur- en koopwoningen. Ook van deze woningen moeten er voldoende gebouwd worden.

Het is onwenselijk dat er nog langer woningen aan het sociale huuraanbod worden onttrokken door sloop of verkoop. Ook voor Gorcumers die in Gorinchem willen blijven wonen, moet dat mogelijk zijn en moeten er huizen beschikbaar zijn en blijven.

In het verleden zijn er in Gorinchem veel oudere woningen verdwenen. Daarvoor in de plaats is niet voldoende teruggebouwd naar de behoefte van de inwoners van Gorinchem. Er moeten meer betaalbare huizen worden gebouwd in zowel de koop- als de huursector. Naast de gemeente Gorinchem heeft ook de corporatie Poort6 hier een zeer grote verantwoordelijkheid. Renovatie moet voorrang krijgen boven sloop en slecht en achterstallig onderhoud mag nooit een argument zijn om woningen te slopen.

In Gorinchem zijn wel goedkopere (tot 200.000 euro) koopwoningen gebouwd. Naar de mening van de SP zouden er snel nog meer moeten worden gebouwd.

De Torenflat is verkocht en gaat gerenoveerd worden. In de onderste 6 woonlagen komen sociale huurwoningen en de hoger gelegen woningen komen in de verhuur in de duurdere prijsklasse. In de prijsklasse net boven de sociale huurgrens is in Gorinchem ook een grote vraag.

Het is goed om leegstaande kantoor- en winkelpanden zoveel mogelijk te herbestemmen voor woningen, maar dat kan niet zonder een helder en handhaafbaar parkeerbeleid met duidelijke normen en financiering.

Huisvesting van ouderen en mensen met een beperking.

De SP wil op het gebied van wonen extra aandacht vragen voor ouderen en mensen met een beperking. Langer thuis in je eigen omgeving kunnen blijven wonen, betekent dat er genoeg betaalbare en levensloopbestendige woningen moeten zijn, waar ouderen en mensen met een beperking veilig in kunnen wonen. Zo kunnen ouderen langer in de wijk blijven wonen waar zij willen wonen. Wij vinden dat in ieder geval aan de minimum norm voor toegankelijkheid van woningen moet worden voldaan.

De SP zet zich in voor kleinschalige woonvoorzieningen voor (dementerende) ouderen en gehandicapten. De - door de regering ingezette - ontwikkelingen in de financiering van de zorg, maakt dat ouderen steeds minder terecht kunnen in verzorgingshuizen, die steeds minder beschikbaar zijn. Dit vraagt om een grotere beschikbaarheid van ouderwoningen in Gorinchem.

Veel de Gorinchemse ouderen leven op of onder de armoedegrens. **De SP wil dat er beleid komt dat het mogelijk maakt ouderen te ondersteunen.** De woningen die nu voor ouderen gebouwd worden, hebben een huur die boven de sociale woningbouwrens ligt. **Het is belangrijk dat er ook goede woningen voor ouderen met een klein inkomen gebouwd worden.**

Jongeren

Er zijn in Gorinchem te weinig woningen voor jongeren met een smalle beurs. De wachttijd voor een passende huurwoning is vaak te lang en het kopen van een woning is meestal niet haalbaar voor jongeren die net hun ouderlijk huis willen verlaten. Jongeren wonen hierdoor noodgedwongen langer thuis dan zij willen, of verlaten noodgedwongen de stad.

Starters zijn volgens ons niet alleen jonge gezinnen op zoek naar hun eerste koopwoning, maar zeker ook studenten en werkende jongeren die ook in Gorinchem moeten kunnen wonen. Onderzoek heeft uitgewezen dat jongeren een voorkeur hebben voor wonen in de binnenstad. We willen dan ook dat het wonen boven winkels nog meer gestimuleerd wordt, ook omdat dit leefbaarheid en sociale controle bevordert. Daarnaast gaat dit de verloedering van de, vaak beeldbepalende, panden boven winkels tegen. Deze verloedering is slecht voor de binnenstad en slecht voor het aanzien van Gorinchem.

Punten:

- De SP wil dat er meer goedkope koop en huurwoningen gebouwd worden
- De gemeente blijft zich inzetten voor een ruimere keuze voor alle huurders
- De gemeente blijft inzetten op meer inspraak voor huurders;
- De SP wil investeren in energiezuinige woningen, koop en huur.

- De gemeente blijft de corporatie aanspreken op hun huurbeleid ook waar het gaat om het zogenoemde tweede kans-beleid
- De gemeente blijft zich verzetten tegen sloop en verkoop van corporatiewoningen
- Wonen boven winkels moet meer gestimuleerd worden.

2. Zorg voor iedereen

Goede gezondheidszorg is van levensbelang

De SP vindt dat gezondheidszorg letterlijk en figuurlijk van levensbelang is, daarom moet gezondheidszorg voor iedereen in gelijke mate bereikbaar zijn.

De transitie van de Jeugdzorg is in Gorinchem goed verlopen, de transformatie er van is in volle gang. Met "It takes a village to raise a child" (je hebt een stad nodig om een kind op te voeden) of met andere woorden, voor een kind zorg je met elkaar, werken we in Gorinchem samen omdat kinderen van ons allemaal zijn. Of je nu een vrijwilliger bent bij de Limonadebrigade of een hulpverlener bij Rivas, iedereen doet wat nodig is voor een kind en we doen het samen. Daar mogen we trots op zijn. We zouden graag willen dat de SP de kans krijgt hiermee verder te gaan.

De gemeente is direct verantwoordelijk voor de thuiszorg in Gorinchem. Zij is daarnaast degene die de indicaties moet uitvoeren en de beslissing neemt over de mate van zorg, de hoeveelheid zorg en op welk niveau mensen zorg ontvangen. Wij vinden het belangrijk dat professionele zorg gegeven wordt waar nodig en informele zorg waar kan. Dat betekent dat mantelzorg alleen een aanvulling kan zijn en nooit een vervanging van professionele zorg. Wij zijn van mening dat iedereen die dit nodig heeft, (thuis)zorg moet kunnen krijgen, de vraag en niet het budget moet leidend zijn. Het is daarnaast van groot belang dat indicaties onafhankelijk afgegeven worden.

De zorg moet passen bij de behoefte en wensen van degene die zorg nodig heeft, zorg op maat en het liefste in de buurt. Mensen met een handicap hebben onze nadrukkelijke aandacht. Zeker omdat zij een stapeling van zorgkosten hebben en vaak in de hoek van bezuinigingen zitten. Wij vinden het belangrijk dat de mogelijkheid blijft bestaan om een menselijk voorzieningenbeleid te voeren. Thuiszorg moet ook toegankelijk zijn voor mensen die kampen met een beperking.

De SP wil van Gorinchem een 'gezonde' en toegankelijke stad maken voor alle bewoners. Gehandicapten en chronisch zieken hebben last van stapeling van bezuinigingen. Omdat zij met verschillende regelingen te maken hebben en met verschillende instanties, komt het met grote regelmaat voor dat zij bij elke regeling en bij elke instantie te maken krijgen met bezuinigingen. Hierdoor leveren zij naar verhouding veel meer inkomen in dan een vergelijkbare groep zonder handicap. **De SP vindt dat binnen de regelingen waar gehandicapten en chronisch zieken in Gorinchem mee te maken hebben, er geen stapeling van kortingen voor mag komen en wil dat er beleid gemaakt wordt om dit te voorkomen. Daarnaast vindt de SP dat er, naast de formulierenbrigade, een sociale ombudsman (m/v) aangesteld moet worden om mensen te helpen in de veelheid van regels.** De SP wil zich inzetten voor het toepassen van het VN verdrag over de gelijke rechten van mensen met een beperking, onze stad moet toegankelijk zijn voor iedereen.

Sinds 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de jeugdzorg; de gemeente heeft de verantwoordelijkheid overgenomen van de provincie en het Rijk. Deze zogeheten 'transitie' ging gepaard met een forse bezuiniging. De SP blijft zich er voor inzetten dat er voor de Jeugdzorg geen negatieve consequenties zijn voor de kwaliteit van de zorg. Elk kind moet de zorg krijgen die het nodig heeft wanneer het nodig is, deze zorg is leidend, niet de budgetten. Indien nodig maken we hier extra geld voor vrij!

Zorg moet vooral dicht bij huis te vinden zijn. De gemeente moet de verantwoordelijkheid nemen voor de aanwezigheid van voldoende huisartsen, tandartsen en thuiszorg in de verschillende wijken van Gorinchem. De SP is een groot voorstander van zorg op een menselijke maat dicht bij huis. In dit verband is er extra aandacht nodig voor verbetering van deze voorzieningen in de Lingewijk.

Natuurlijk betekent goede zorg ook werken aan preventie. Anders gezegd: Voorkomen is beter dan genezen. Dit betekent onder andere inzet op 'informele zorg' in club- en buurthuizen, inzet van vrijwilligers, samenhang in wijken, inzet op gezonde voeding en voldoende beweging. We helpen inwoners hierbij om gezonder te leven en scheppen hiervoor de voorwaarden. Er moet zeker ook oog zijn voor het feit dat ongezond leven heel vaak samen gaat met armoede. Kinderen die in armoede opgroeien, groeien vaak ook ongezond op. De gemeente moet zich er voor inzetten dat ongezondheid door armoede niet meer voorkomt.

Wij vinden dat de gemeente zich ook moet inzetten voor het voorkomen van ongezonde werkomstandigheden, onveilige situaties in het milieu op scholen en onveilige situaties in het verkeer. Wij zien ook een taak voor de gemeente op het gebied van verslavingszorg. Daarbij denken wij met name aan harddrugs- en alcoholmisbruik en, nu wij binnenkort ondanks onze tegenstand een gokhal rijker zijn, aan gokverslaving.

Samenvattend: De SP vindt dat zorg er voor iedereen in Gorinchem moet zijn, op vraag, op maat, voldoende en professioneel. Genezen waar nodig, voorkomen waar kan!

Punten

- Op gezondheidszorg moet je niet willen besparen
- Gezondheidszorg moet voor iedereen in gelijke mate bereikbaar zijn.
- Zorg op menselijke maat, voor iedereen dicht bij huis.
- Iedere wijk zijn eigen zorgpunt.
- Ieder kind moet de zorg krijgen die nodig is
- Voorkomen is beter dan genezen, de gemeente zet sterk in op preventie
- De gemeente stelt een sociale ombudsman (m/v) aan.

3. Samenleven in de buurt

Welzijn

Welzijn is van essentieel belang voor iedereen en cruciaal bij het voorkomen van eenzaamheid. Welzijn laat je niet over aan de markt.

Het huidige college van B&W heeft in de afgelopen jaren het welzijn in Gorinchem verankerd in de club en buurthuizen. Club- en buurthuizen moeten in iedere wijk aanwezig zijn en blijven. De SP vindt het terecht dat de gemeente inzet op het subsidiëren van activiteiten en niet van organisaties, maar dat betekent voor ons niet dat alle welzijnsactiviteiten door de burger zelf uitgevoerd moeten worden. Het is hierbij belangrijk dat er ten minste één betaalde opbouwwerker komt om vrijwilligers te ontlasten.

Wij zien een taak voor de gemeente op het gebied van preventie en verslavingszorg, met name op het gebied van harddrugs- en alcoholmisbruik. Wij vinden het ook belangrijk dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt met betrekking tot het voorkomen van eenzaamheidsproblematiek bij mensen, met een belangrijke nadruk op ouderen.

De aansluiting met onze ideeën over welzijn in het algemeen zal hierbij duidelijk zijn. Een buurt- of clubhuis is er niet simpelweg om ontspannende activiteiten te organiseren, maar het is vooral ook de plaats waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en met elkaar in gesprek kunnen raken, dit voorkomt eenzaamheid en werkt preventief bij andere problemen. Het is ook de plaats waar mensen op een laagdrempelige wijze in aanraking kunnen komen met de mogelijkheden die Gorinchem hen op het gebied van zorg kan bieden.

De wijk is de plaats waar mensen op menselijk maat met elkaar samenleven. De bewoners van de wijk weten wat belangrijk is voor hun wijk, daarom vindt de SP dat de wijkbewoners de kans moeten hebben om zelf beslissingen te nemen als het de inrichting van hun wijk betreft. De gemeente is de instantie die de wijkbewoners kan ondersteunen bij deze taak.

Het valt op, dat de voorzieningen in de stad sterk geconcentreerd zijn in het westelijke deel. Wat de SP betreft zouden voorzieningen beter over de stad gespreid moeten worden.

Punten

- Het welzijnswerk moet in stand worden gehouden en waar nodig uitgebreid
- Gorinchem heeft minimaal één betaalde opbouwwerker nodig
- Iedere wijk heeft een club- of buurthuis nodig dat toegankelijk is voor iedereen
- De bestaande buurthuizen moeten blijvend open gehouden worden
- De huur die gevraagd wordt voor buurthuizen moet reëel zijn in verhouding tot de maatschappelijke functie en zonder winstoogmerk
- De gemeente heeft een taak ten aanzien van preventie en verslavingszorg
- Wijkbewoners nemen zelf beslissingen over de inrichting van hun wijk

Het toenemend aantal ouderen in onze wijken geeft voor de SP aanleiding tot specifiek seniorenbeleid. Hoewel er in Gorinchem veel gebeurt, ook voor de ouderen, kan het beter. In elk geval zal het veel zichtbaarder moeten zijn wat er zoal voor onze senioren is. De SP wil daarom de volgende zaken aanpakken:

Punten

- Zorgen dat de gemeente het Keurmerk Senior OK krijgt. Dit houdt in dat de gemeente voldoet aan de eisen voor dienstbaarheid ten aanzien van de senioren. zodat senioren makkelijker en langer zelfstandig kunnen wonen, zonder zorgen.
- Waardering voor de mantelzorgers. Er zijn veel gemeenten in Nederland die deze mantelzorgers waarderen door jaarlijks een kleine vergoeding te geven. Ook Gorinchem zou deze waardering moeten uiten.
- Er moet een regeling getroffen worden voor “respijtzorg”, zodat de mantelzorger zo nu en dan, bijv. een halve dag zonder zorgen weg kan.
- Aandacht voor de Consulanten mantelzorgondersteuning & seniorenadvies van Mee. Jaarlijks zal moeten worden bekeken of het aantal uren wat de gemeente deze senioren adviseurs betaalt voldoende is voor dit belangrijke werk.
- Voor de mensen die geen internet hebben, zou wekelijks een (gedeeltelijke) informatiepagina in één van de weekbladen van Gorinchem kunnen worden gevuld.
- Het zou goed zijn wanneer er elektrische duo fietsen komen voor oudere mensen om samen met een vrijwilliger te fietsen. Gorinchem beweegt zou die kunnen beheren.
- Het is belangrijk dat de gemeente in de buurthuizen senioren-sociëteiten faciliteert. Om eenzaamheid tegen te gaan is ook het Pop-up restaurant van belang evenals andere gelegenheden waar senioren tegen een schappelijke prijs kunnen eten.
- Parkeerplaatsen achter huizenblokken moeten bij sneeuwval sneller sneeuwvrij gemaakt worden.
- Meer aandacht voor het functioneren van de verschillende taxidiensten.

4. Onderwijs

Toegankelijk en goed onderwijs voor iedereen.

Iedereen heeft recht op goed onderwijs. Goed onderwijs wil in de eerste plaats zeggen dat ieder mens de mogelijkheid geboden wordt zijn of haar talenten zo volledig mogelijk te ontwikkelen. Daarom dient onderwijs goed toegankelijk te zijn en moeten er geen financiële barrières te worden opgeworpen die het volgen van onderwijs voor minder draagkrachtige bevolkingsgroepen belemmeren. Juist nu moet de overheid investeren in beter onderwijs, want goed onderwijs is de sleutel tot versterking van economie en samenleving.

Goed onderwijs wil mensen in staat stellen kennis te verwerven en wil hen waardering en respect voor de medemens, cultuur, natuur, wetenschap, vrijheid en vrede bijbrengen. Daarom dienen onderwijsinstellingen nauw verbonden te zijn met de maatschappij waarvan ze deel uitmaken. Om goed onderwijs mogelijk te maken moet onderwijs gegeven worden door bevoegde docenten en moeten klassen kleiner worden en moet de werkdruk voor docenten omlaag.

De jeugd heeft de toekomst, daarom is het belangrijk te investeren in het onderwijs in plaats van te bezuinigen. Onderwijs is naast de thuissituatie de belangrijkste basis waar jongeren en kinderen zich ontwikkelen. Met een goed klimaat in het schoolgebouw, kleine klassen met aandacht voor de leerling en deskundige leerkrachten en goed bereikbaar onderwijs kan ieder kind uitgroeien tot een uniek individu en heeft het alle kansen. Alle gemeentelijke overheidsinstellingen in Gorinchem moeten voor ieder onderwijsniveau stageplaatsen aanbieden en het tekort aan stageplaatsen terugdringen.

De stad Gorinchem telt zo'n 36.500 inwoners, waarvan ongeveer 8000 kinderen. Deze hebben recht op goed onderwijs in de buurt. Hiertoe is er een scala kinderopvangcentra, basisscholen, scholen voor het VWO tot scholen voor beroepsonderwijs aanwezig in de stad. Voor het VWO en het beroepsonderwijs geldt dat deze schoolinstellingen in Gorinchem een sterke regiofunctie hebben, aangezien meer dan 50% van de leerlingen van deze scholen niet uit de stad zelf afkomstig is. De scholen moeten daarom niet alleen goed en veilig bereikbaar zijn met de fiets, maar ook met het OV.

Op het gebied van onderwijs heeft de gemeente zowel facilitaire als beleidsmatige taken. Wat het eerste betreft moet gedacht worden aan het garanderen van een goede huisvesting voor scholen in het basisonderwijs, bij het tweede gaat het om zaken als het onderwijsachterstandbeleid, het stimuleren van de bouw van meer zogeheten 'Brede Scholen' en toezicht op schoolverzuim.

Omdat de SP de basisschool een belangrijke buurtfunctie toedicht, is zij is in principe een voorstander van het bevorderen van de bouw van zogeheten Brede Scholen in de wijk. Wel vindt zij dat er voor gewaakt moet worden dat er voor gewaakt moet worden, dat partners bij elkaar moeten passen en met elkaar moeten kunnen samenwerken. De regie en de verantwoordelijkheid van het bijeenbrengen van betrokken partijen moet bij de gemeente liggen, waarbij zij vooral waarde moet toekennen aan de geschiktheid van diverse samenwerkingspartners. Het zou goed zijn als er meer diversiteit in basisschoolaanbod in Gorinchem zou zijn, bijvoorbeeld in de vorm van montessorionderwijs en vrije school. De gemeente speelt hier een stimulerende en faciliterende rol in.

Scholenbouw dient gelijke tred te houden met renovatie en uitbreiding van Gorinchemse wijken. Nieuw te bouwen scholen moeten vanzelfsprekend toegankelijk zijn voor mensen met een handicap.

Bij de groei van Gorinchem en de regionale functie van Gorinchem hoort ook het hebben van hoger onderwijs. De gemeente faciliteert en stimuleert dat deze initiatieven samen tot één gezamenlijk HBO initiatief komen en hiermee een HBO in Gorinchem vestigen.

De jongste kinderen moeten in de wijk opgevangen kunnen worden. Peuter- en kleuteropvang mag volgens de wet alleen uitgevoerd worden door professionele en gecertificeerde begeleiders. Wat de SP betreft kunnen er ook omstandigheden zijn waaronder hiervan afgeweken wordt, bijvoorbeeld als ouders eigen opvang opzetten. De gemeente moet ruimte bieden voor afwijkende gevallen. De veiligheid van het kind staat hierbij altijd voorop. Sociale vaardigheden ontwikkelen en samen spelen in een veilige omgeving is van groot belang. Lokale initiatieven zoals speel-o-theken moeten behouden blijven.

Punten

- Veilig en goed onderhouden schoolgebouwen waar oog is voor ieder kind of scholier;
- Veilige kinderopvang in de wijk;
- Autovrije zones rond scholen;
- Leerlingenvervoer voor speciaal onderwijs blijft bestaan;
- Scholen moeten ook per OV goed bereikbaar zijn;
- Een breed aanbod van opleidingen en stageplaatsen voor het beroepsonderwijs, de gemeente draagt hier met de eigen organisatie aan bij;
- Meer diversiteit onderwijs zou goed zijn (denk aan Montessori onderwijs en vrije school))

5. Kunst en cultuur

Cultuur is niet verplicht voor een gemeente, cultuur in het onderwijs, in het leven en in het straatbeeld moet je willen. De SP wil dit!

Het belang van kunst en cultuur in Gorinchem

Kunst en cultuur vormen het zout in de pap van de samenleving. Vandaar ook dat de SP grote waarde aan kunst en cultuur toekent. Kunst en cultuur zijn van iedereen en dienen voor iedereen beschikbaar en toegankelijk te zijn. Net als op vele andere terreinen heeft Gorinchem ook op het gebied van kunst en cultuur een regiofunctie. Mede daarom vindt de SP het belangrijk dat er een kwalitatief en kwantitatief goed cultuuraanbod is in Gorinchem, waarvan de bewoners van de stad en de omliggende gebieden kunnen profiteren.

Gorinchem heeft naast het Gorinchems museum, met een collectie waar we trots op kunnen zijn, ook het Hamelhuis, een grote collectie kunst in de buitenruimte en onze stadwallen en onze prachtige binnenstad. We hebben drie theaters, vele festivals en evenementen.

De SP in Gorinchem draagt de theaters in onze stad een warm hart toe. Kleine theaters als Het Pand en Peeriscoop verzorgen vaak mooie producties van goede kwaliteit. Er blijft in Gorinchem behoefte aan een groot toneel waar onze vele muziek, toneel, dans en zanggezelschappen een plaats vinden om te laten zien wat ze kunnen. De SP zet zich in voor een Cultuurhuis in Gorinchem, waar dit toneel onderdak kan vinden maar ook de bibliotheek, kunst en de Limonadebrigade. Een Cultuurhuis is het hart van stad wat de huiskamer van de stad kan zijn. Het heeft onze nadrukkelijke voorkeur dit in de binnenstad te vestigen.

Ook al ontbeert onze stad nu nog een Cultuurhuis, is het duidelijk dat Gorinchem bruist van de muzikale activiteiten. Dat moet natuurlijk zo blijven. Daarom vinden wij dat projectsubsidies voor muziekbeoefening mogelijk moeten zijn. Er zijn tal van muziekverenigingen, er is een heus 'Poppodium' en er zijn waardevolle muzikale evenementen zoals Het Zomerfeest, het Hippiefestival, Duveltjesrock, alsmede het Jazzfestival in onze talrijke kroegen. Dan valt in de eerste plaats te denken aan facilitering, het ruimhartig beschikbaar stellen van podia en oefenlokalen in de stad, plekken waar iedereen kennis kan maken met muziek, dans, zang en toneel. Op het gebied van klassieke muziek verdienen initiatieven zoals het Linge havenconcert onze steun.

Wel moeten we ons realiseren dat kritische grenzen aan veiligheid en overlast bestaan. Met andere woorden zijn de afgelopen jaren de grenzen van sommige festivals qua aantal bezoekers min of meer bereikt, en zou één en ander iets kleinschaliger moeten worden aangepakt. Daarnaast is parkeren bij deze evenementen een groot probleem. De SP stelt dan ook voor bij evenementen een of meerdere parkeerterreinen buiten de binnenstad open te stellen en pendelbusjes naar de binnenstad te laten rijden. Dit voorkomt veel ergernis, uitstoot en overlast.

Punten

- Er moeten subsidies zijn voor kunst, cultuur en muzikale activiteiten;
- * Bij evenementen een parkeerterrein buiten de stad met pendelbusjes organiseren
- Het nieuwe cultuurhuis zou in de binnenstad moeten komen; •

6. Natuur en milieu

We moeten ons land schoon en leefbaar houden, nu en voor de toekomst. Wat we nu kapotmaken, krijgen we nooit meer terug.

Groen

Gorinchem bestaat grotendeels uit bebouwd gebied. Behoud van en zorg voor het openbare groen levert niet alleen een prettige leefomgeving op, maar is ook belangrijk voor plant en dier. Onderhoud kost geld, dit moet hier ook voor beschikbaar zijn. Inwoners moeten een rol kunnen spelen bij het onderhoud en het natuurlijk beheer van het groen. Groen moet nadrukkelijk deel uitmaken van het stadsbeeld. Waar groen weggehaald wordt (bijvoorbeeld door bomenkap) moet minimaal net zoveel herbeplanting plaatsvinden.

We moeten zuinig zijn op het mooie buitengebied van Gorinchem en het groen in het bebouwde gebied. Schade die is aangericht doordat natuur moet wijken om plaats te maken voor een bedrijventerrein of woonwijk, is onherstelbaar. Versnippering van de natuur moet voorkomen worden. Waardevolle planten en dieren in de stedelijke natuur moeten beschermd worden. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente geen gebruik maakt van neonicotinoïden (zoals Roundup) om onkruid te verwijderen, omdat deze chemische middelen voor onkruidbestrijding verantwoordelijk zijn voor de huidige massale bijensterfte. Een zorgvuldige afweging bij stadsontwikkeling is belangrijk. Bestaande bedrijventerreinen moeten intensiever gebruikt worden. Voordat er een nieuw bedrijventerrein aangelegd wordt, moeten nut en noodzaak hiervan onomstotelijk vaststaan en hierbij moet de regionale behoefte een belangrijke rol spelen. Het moet niet zo zijn dat bedrijven van ene naar de andere plaats trekken met achterlating van een verrommeld terrein. Bovendien moet er ook rekening gehouden worden met het feit dat er elke dag vele mensen uit Gorinchem vertrekken om elders te gaan werken en er velen naar Gorinchem komen om er te werken. Vestigingen die leiden tot onnodige reisbewegingen zijn niet 'duurzaam' en dragen alleen maar bij aan verhoging van de verkeersoverlast en belasting van het milieu.

Energiegebruik

We willen stimuleren dat mensen vaker kiezen voor zuinige en duurzame energie.

Energiezuinige woningen leveren een grote bijdrage aan het terugdringen van CO₂-uitstoot en het gebruik van fossiele brandstoffen. Veel woningen in Gorinchem zitten in de laagste energielabels F en G. Er is dus veel winst te behalen door deze woningen energiezuinig te maken. Daarnaast moet er ingezet worden op het verwijderen van asbest uit woningen en de bewoonde omgeving.

Dit bespaart niet alleen op de energiekosten, maar is ook beter voor de gezondheid. De SP wil dat deze woningen worden aangepakt, door gezamenlijke acties van gemeente, Poort6, lokale ondernemers en bewoners. Ook kunnen particulieren hierbij aansluiten. Het is belangrijk dat verduurzaming van woningen ook bereikbaar is voor mensen met een smalle beurs, juist zij kunnen de lage energierekening het beste gebruiken. Hierbij is een speciale inzet op huurwoningen nodig, waarbij bewoners van de verduurzaming profiteren. Energieneutraal bouwen én renoveren wordt gestimuleerd en er worden harde afspraken met Poort6 gemaakt over de verduurzaming van woningen.

Een energielabel C als minimumnorm, zegt niets over de hoogte van gebruik. Zuinig met energie omgaan is een bewuste keuze. De SP vindt dat de gemeente een rol moet spelen bij dit bewustwordingsproces bij bewoners en waar mogelijk bij bedrijven. Initiatieven zoals het bijeenbrengen van

particulieren die geïnteresseerd zijn in het energiezuiniger maken van hun woning, zijn wat ons betreft uitermate zinvol. Zo kunnen burgers kiezen om hun verantwoordelijkheid nemen om bij te dragen aan minder energieverbruik. De gemeenten zou daarnaast moeten kijken hoe inwoners die duurzame energie opwekken, dit aan elkaar door kunnen leveren in plaats van (financieel zeer ongunstig) terug te moeten leveren aan het net. De gemeente zou het goede voorbeeld moeten geven op het gebied van duurzaamheid.

Windmolens zijn wat ons betreft maar één van de mogelijkheden naast bijvoorbeeld zonne-energie, om duurzaam energie op te wekken. Onze voorkeur gaat echter niet uit naar her en der verspreid windmolens neer te zetten in het Groene Hart. Wij zien meer in het bundelen van windmolens langs wegen en in parken op zee. Opwekking van windenergie op land moet worden ingekaderd via een visie (waar wel, waar niet) en door strengere eisen aan geluid en externe veiligheid. Omwonenden van windparken moeten meeprofiteren van de opbrengsten, als tegenprestatie voor de horizonvervuiling.

Natuureducatie/kinderboerderij

Er moet aandacht blijven voor natuureducatie. Natuureducatie is een goede manier om kinderen, maar ook volwassenen, de waarde en het belang van de natuur en het milieu te leren.

Kinderboerderijen zijn naast hun educatieve functie ook belangrijk als ontmoetings- en speelplek voor de bewoners van de wijk. Kinderboerderijen zijn gratis en daarmee toegankelijk voor iedereen. Ook scholen zijn er vaak te vinden. Het contact tussen kinderen en dieren heeft een belangrijk onderwijskundig doel, maar kan ook van grote emotionele waarde zijn. De Kinderboerderij moet daarom in stand gehouden worden en voldoende financiële steun krijgen.

Beschaving uit zich in de manier waarop mensen met andere levende wezens omgaan. Daarom moet dierenmishandeling stevig worden aangepakt. Het overtreden van welzijnsregels voor dieren en dierenmishandeling dienen harder te worden bestraft, de gemeente dient hier een actieve rol in te spelen.

Het dierenasiel kan op onze blijvende steun rekenen.

Milieu

Afval of Grondstof?

De toenemende schaarste van grondstoffen en het bewustzijn dat heel veel afvalstoffen nog goed te gebruiken zijn, maken dat we op een andere manier moeten omgaan met ons huishoudelijk afval. We zullen toe moeten naar een grotere splitsing van ons afval in de verschillende grondstoffen. Het grijze afval zal het laatste restje zijn, nadat alle grondstoffen gescheiden zijn. Het moet makkelijker worden om plastic, papier, grof vuil, groenafval et cetera in te leveren en dit zal vaker opgehaald moeten worden. Zo zorgen we voor meer hergebruik en minder afval. De gemeente heeft een duidelijke taak om burgers en bedrijven bewust te maken van hun aandeel in het verminderen van afval.

Hondenpoep

De SP vindt, net als veel andere Gorinchemmers, dat hondenpoep van de straat moet. Het is één van de grootste ergernissen van wie over straat loopt. De gemeente moet hondenbezitters niet alleen verplichten de uitwerpselen van hun viervoeters op te ruimen, maar moet dit beleid ook actief handhaven. Ook heeft de gemeente een belangrijke rol in het opruimen van hondenpoep, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van poepzakjes en de aanschaf van een poepzuiger.

Lucht

Langdurige blootstelling aan (ultra)fijnstof verhoogt de kans op longkanker. Dat gebeurt ook al bij concentraties lager dan de normen die door de Europese Unie zijn vastgesteld. Vooral een vorm van longkanker die vaak voorkomt bij niet-rokers neemt door fijnstof toe. **Het structureel meten van de fijnstof concentratie binnen de gemeente is de eerste stap om een beter beeld te krijgen over de werkelijke hoogte er van en geeft de gemeente de verantwoordelijkheid om aanpassingen te realiseren. De SP vindt dat de gemeente deze waarden aan haar burgers openbaar moet maken.**

Leefomgeving:

Geluidsoverlast en stankoverlast zijn verantwoordelijk voor de meeste milieuklachten van inwoners. Sommige bedrijven zorgen voor veel overlast. In de laatste jaren is de norm voor wat mocht steeds een beetje ruimer geworden. Dit is niet de oplossing die wij voor ogen hebben. Het serieus oppakken van klachten en het creëren van mogelijkheden om overlast te verlagen is dat wel. Controle en daarna ook echt handhaven spelen hierbij een belangrijke rol.

De gemeente heeft in vergunningenbeleid een belangrijk instrument om er voor te zorgen dat bedrijven zich aan de wettelijke regels houden. In oude vergunningen worden te hoge normwaarden gehanteerd. Dit kan als resultaat hebben dat een bedrijf meer uit kan stoten dan wenselijk is. Daarom moeten vergunningen met regelmaat vernieuwd worden. Een vergunning moet niet meer dan maximaal 10 jaar oud zijn. Nieuwe vergunningen moeten voldoen aan de nieuwste (Europese) milieu eisen en aan de best beschikbare techniek eisen.

Punten

- We willen een groene en duurzame stad, met een gezond leefklimaat voor mens en dier;
- Openbaar groen is belangrijk, bij verandering van het landschap (door bouw) moet ook de diversiteit en kwaliteit van het landschap meegewogen worden.
- Het mag niet meer gebeuren dat er onkruidverwijderingsmiddelen gebruikt worden waaraan bijen sterven.
- Voordat er een nieuw bedrijventerrein aangelegd wordt, moeten nut en noodzaak hiervan onomstotelijk vaststaan en hierbij moet de regionale behoefte een belangrijke rol spelen.
- Inwoners worden geholpen hun huis (huur en koop) te verduurzamen
- Wij willen zuinig energiegebruik stimuleren.
- Alle inwoners moeten mee kunnen profiteren van verduurzaming en de opwekking van duurzame energie.
- De gemeente helpt inwoners duurzaam opgewekte energie aan elkaar door te leveren.

- We willen bewustwording creëren bij burgers en bedrijven met betrekking tot het zuinig omgaan met energie.
- We zetten in op natuureducatie en we willen de kinderboerderij in stand houden.
- We willen burgers er van bewust maken dat afval een bron is van potentiële grondstoffen
- Hondenpoepoverlast moet worden bestreden.
- We zijn er voor de concentratie van (ultra)fijnstof te meten en willen de resultaten openbaar maken aan inwoners
- Klachten op het gebied van geluid en stankhinder moeten serieus worden genomen, hierop moet gecontroleerd en gehandhaafd worden
- Een vergunning moet niet langer dan maximaal 10 jaar geldig zijn.
- Nieuwe vergunningen moeten voldoen aan de nieuwste (Europese) milieu eisen en aan de best beschikbare techniek eisen

7. Veiligheid

Alle inwoners van Gorinchem, moeten zich niet alleen veilig voelen in hun buurt en in onze stad, maar ze moeten ook daadwerkelijk veilig zijn.

De mate waarin wij ons (on)veilig voelen bepaalt voor een groot deel de kwaliteit van ons leven. Onveiligheid en overlast vormen een onaanvaardbare aanslag op de leefbaarheid van de woonomgeving. Preventie is vaak het beste middel tegen onveiligheid en overlast en daar willen we op inzetten. Essentieel daarbij is de wijkagent. Deze weet precies wat er in de wijk speelt, waar (potentiële)probleemgezinnen wonen, welke problemen daar spelen en kent de kanalen om tijdig in te grijpen. De rol en positie van de wijkagent dient derhalve altijd deze te zijn, dat hij of zij ook wordt ingezet als wijkagent en niet elders binnen de politieorganisatie te werk wordt gesteld. Dat zou de functie-uitoefening uithollen. De wijkagent voert periodiek overleg met de bewoners, of een vertegenwoordiging daarvan om beleid te evalueren en zo nodig bij te stellen. Daarnaast is buurtbemiddeling een goed middel om overlast tot een eind te brengen en ziet de SP ook een belangrijke rol voor de Sociale Wijkteams weggelegd. En als dat allemaal niet helpt zijn wij voorstander van een gemeentelijk bureau woonoverlast, waarin gemeente, woningcorporaties, maatschappelijk werk, GGZ en politie samenwerken om lik-op-stukbeleid te ontwikkelen, zo nodig gecombineerd met hulpverlening. Mogelijke probleemgroepen uitzicht geven op werk, onderwijs en een menswaardig bestaan, helpt hen op het rechte pad te houden.

Preventie is van wezenlijk belang ter voorkoming en bestrijding van criminaliteit en vandalisme. Een beleid gericht op activiteiten voor kinderen, jongeren én volwassenen is daarbij onmisbaar.

De politie is er voor de bescherming en veiligheid van alle burgers. Daarnaast moeten in de wijken leefbaarheid en betrokkenheid meer gestimuleerd worden. *Straten met deels leegstaande (winkel) panden doen geen goed aan de veiligheid en de beleving daarvan, want als er in een wijk steeds meer winkels sluiten, wordt het verlaten gebied vaak als ongezellig en onveilig ervaren. Volgens de SP zou dit een aandachtspunt van de gemeente moeten zijn.* Ook goede (en duurzame) straatverlichting en snel gerepareerde staatverlichting wanneer deze kapot is, dragen bij aan de leefbaarheid in de wijk alsook een goed onderhoud van de openbare ruimte. De gemeente moet hierin een actieve rol spelen.

Toezicht door de agent lopend of fietsend in de wijk is voor de SP onmisbaar. Buurt- en wijkagenten en andere toezichthouders vervullen een belangrijke taak. Het vertrouwde gezicht van een goed aanspreekbare wijkagent is onmisbaar voor het veiligheidsgevoel van bewoners en de echte veiligheid in de wijk. Wij geven sterk de voorkeur aan reguliere politie boven particuliere beveiligingsdiensten.

Goede aanspreekbaarheid van de politie zowel op het politiebureau als telefonisch is en blijft noodzakelijk voor handhaving van veiligheid. Snelle bereikbaarheid en adequaat handelen van de politie geeft inwoners vertrouwen. Mensen moeten aangemoedigd worden om aangifte te doen van criminële activiteiten. Er moet aangifte gedaan kunnen worden op eenvoudige wijze en zonder afspraak. Dit verhoogt de pakkans en voorkomt herhaling of escalatie van verkeerd gedrag.

Agressie tegen politieagenten, brandweerlieden en andere publieke hulpverleners moet streng bestraft worden.

De SP is voor legalisering van softdrugs. Dus hebben wij ook geen bezwaar tegen de aanwezigheid van coffeeshops. Wel vinden wij dat coffeeshops alles in het werk moeten stellen om overlast voor

buurtbewoners te voorkomen, wanneer er wel overlast is of illegale activiteiten plaatsvinden, moet hier streng op gecontroleerd en gehandhaafd worden. Het is niet ondenkbaar dat op termijn niet alle coffeeshops meer in de binnenstad gevestigd zijn.

De verkoop van harddrugs vormt een bron van overlast en is een gevaar voor de volksgezondheid. Daarom moet de verkoop van harddrugs krachtig bestreden worden.

De zorg voor veiligheid en bestrijding van alle kleine- en grote vormen van criminaliteit is een kerntaak van de overheid en dus ook van het gemeentebestuur van Gorinchem. *Handhaving van wettelijke regels is noodzakelijk om de samenleving leefbaar te houden.* Daartoe heeft de overheid vele middelen ter beschikking. Hiervoor dient dan ook wel voldoende geld beschikbaar te zijn.

Eén van die middelen is cameratoezicht. De SP is daar niet principieel tegen. Wel zijn wij tegen al het gemakkelijk inzetten van cameratoezicht. Wat ons betreft is het namelijk geen vervanging van "menselijk" politietoezicht en mag pas in een uiterste geval worden ingezet. Toch zal het soms onontkoombaar zijn om op onveilige locaties camera's te plaatsen, die live uitgelezen moeten worden. Het achteraf uitlezen van de camerabeelden heeft alleen een opsporingsfunctie en geeft mogelijk ook wel een gevoel van veiligheid, maar is voor de SP geen 'echte' veiligheid. Aan meer 'blauw' op straat en een politiebureau dat 24 uur per dag open is, heb je meer veiligheid.

BRANDWEER EN VEILIGHEIDSREGIO

Veiligheidsregio Zuid Holland Zuid zorgt door de toenemende bureaucratie en bezuinigingen voor een vergroot veiligheidsrisico. Door de grotere regio worden lokale brandweerkazernes gesloten en dienen de vrijwillige brandweerlieden verplicht verder te reizen en vaker aanwezig te zijn op de kazerne. Hierdoor dreigen veel vrijwillige brandweerlieden af te haken. Brandpreventie blijft de primaire verantwoordelijkheid van de gemeente.

Punten

- De SP gelooft niet in handhaving alleen. Wij willen de veiligheid in Gorinchem door preventie vergroten en hierdoor crimineel en hinderlijk gedrag voorkomen.
- Crimineel gedrag heeft altijd oorzaken. Deze oorzaken moeten veel krachtiger bestreden worden.
- Er moet plaats zijn voor jongeren. De SP is tegen het gebruik van Mosquitos
- Cameratoezicht creëert in veel gevallen schijnveiligheid. Daarom moet dit zeer selectief en als uiterste middel worden ingezet.
- Particuliere beveiliging is geen oplossing voor onveiligheid in de stad.
- Harddrugs moeten hard en consequent bestreden worden, ook overlast door softdrugs en alcohol moeten aangepakt worden.
- Signalen en tips van burgers moeten serieus worden genomen en moeten daadwerkelijk onderzocht worden.
- De wijkagent moet weer echt van de wijk zijn, moet minder tijd op het bureau besteden en meer in de wijken aanwezig zijn.
- Uitzicht op werk, onderwijs en een menswaardig bestaan, houdt mogelijke probleemgroepen op het rechte pad
- Veiligheid maken we samen, de gemeente werkt samen met de wijk en ondersteunt initiatieven zoals buurtpreventie die het veiligheidsgevoel vergroten.
- De SP gaat krachtige maatregelen niet uit de weg, maar blijft altijd oog houden voor de oorzaken van sociaal en crimineel gedrag. Veiligheid gaat te allen tijde boven de kosten die daarmee gepaard gaan.

8. Verkeer en vervoer

Een goede circulatie van het verkeer zorgt voor veiligheid; dit is dan ook cruciaal bij ieder nieuw besluit over de inrichting van de stad. Bij plannen voor nieuwe inrichting of nieuw in te richten wegen, moet er altijd bekeken worden of deze voor iedere verkeersdeelnemer goed en veilig te gebruiken zijn. Het is daarom van groot belang om ervoor te zorgen, dat de wegen op een zo veilig en doelmatig mogelijke wijze worden ingericht. Inspraak en participatie van burgers bij plannen over verkeer is van groot belang. Onderhoud van wegen is belangrijk voor de veiligheid en doorstroming van het verkeer. Dit dient daarom snel en planmatig plaats te vinden

De veiligheid op een aantal locaties in onze stad laat nog steeds te wensen over, vooral voor de zwakkere verkeersdeelnemers. Daarbij is de veiligheid van de talloze middelbare scholieren die zich 's ochtend van heinde en verre naar school verplaatsen, een punt van bijzondere aandacht. In het bijzonder de verkeersveiligheid op bruggen, sluizen en rotondes moet kritisch onder de loep genomen worden, omdat dit plekken zijn waar een fietser snel in het gedrang komt of onverwacht met gemotoriseerd verkeer wordt geconfronteerd. Rotondes, zoals bijv. Eikes Hof, dienen zo ingericht te zijn dat deze voor iedere gebruiker daarvan te allen tijde veilig zijn.

Snelheid beperkende maatregelen dienen zoveel mogelijk te worden geïntegreerd in het wegontwerp. Wij zien liever niet al te veel verkeersdrempels. Hulpdiensten kunnen daardoor immers minder snel ter plaatse zijn. Ook zorgen deze drempels voor extra geluids- en milieubelasting. Wij zien snelheid beperkende maatregelen liever met andere middelen, bijv. bloembakken of beplanting. Alle wegen, dus ook fiets en voetpaden, moeten, uit een oogpunt van verkeers- en sociale veiligheid, voldoende verlicht te zijn. De armaturen moeten natuurlijk wel energiezuinig zijn.

De grote verkeersdruk en de dagelijkse files op de Banneweg blijven een heikel punt. Het aanleggen van een tunnel onder de spoorbaan zou dit probleem naar onze mening nu, maar zeker ook in de toekomst, aanzienlijk verminderen. Daarbij moeten dan ook de rotondes bij het stadhuis en tussen de Lange en Korte Brug worden verbeterd of vervangen door een andere verkeersoplossing.

Bevoorrading van bedrijven in de binnenstad zou alleen nog maar door kleinere voertuigen mogen geschieden. Binnensteden, zoals die van Gorinchem, zijn niet berekend op het zware vrachtverkeer dat hier nu doorheen rijdt. Monumentale panden kunnen hierdoor beschadigd raken.

In de binnenstad zal het verkeer per fiets en te voet belangrijker moeten zijn dan de auto. Wat de SP betreft hoeft de binnenstad niet helemaal autovrij te worden, maar het zou de veiligheid, gemoedelijkheid en leefbaarheid van onze binnenstad wel zeer ten goede komen, als de binnenstad stapsgewijs autoluw wordt. Bij de verbouw van winkels en kantoren moet geregeld worden, dat voor de nieuwe woningen parkeerplaatsen worden gerealiseerd, zo mogelijk op eigen terrein en anders via een betalingsregeling met de gemeente.

Regulering van het parkeren bij winkelgebieden zoals het Piazza Center, Laagdalem en in de binnenstad is belangrijk. Hoewel wij de aanleg van een extra parkeergarage op termijn niet uitsluiten, ziet de SP voor de binnenstad meer in Park&Ride voor mensen die van buiten de stad komen. Men parkeert zijn auto op P&R-plekken buiten de stad en wordt vervolgens met een pendelbusje naar de binnenstad gebracht, wat comfortabeler is dan met grote moeite ergens een plekje zoeken of in de file te staan voor een parkeergarage. Het rekenen van parkeerkosten voor bewoners van de binnenstad

moet geen sluitpost van de begroting worden. Inwoners van één wijk moeten niet de kosten dragen voor de begrotingstekorten van de hele stad.

Goed openbaar vervoer is onontbeerlijk voor iedere stad en dus ook voor Gorinchem. Wie het autoverkeer wil terugdringen, moet de kwaliteit van het openbaar vervoer verbeteren. Openbaar vervoer dient er voor iedereen te zijn en voor iedereen even goed bereikbaar en toegankelijk, zowel voor valide als minder valide personen. Ook willen we dat dat iedere halte veilig te bereiken is, goed verlicht is en volledig toegankelijk met een kinderwagen of een met een rolstoel. Er zijn, bushaltes, bijvoorbeeld aan de Arkelsedijk, die bijna onbereikbaar zijn en waar je je leven niet zeker bent. Daar moet snel iets aan gebeuren! Ook dient er vanaf ieder punt in de stad op een aanvaardbare afstand een halte aanwezig te zijn.

De SP is voor gratis openbaar vervoer in iedere wijk. Om te beginnen voor bepaalde groepen, zoals ouderen en mensen met een minimum inkomen. Slagen de experimenten, dan volgt stapsgewijze uitbreiding. Het openbaar vervoer moet in de tussentijd aantrekkelijker worden qua prijs, frequentie en bereikbaarheid van alle wijken. Zo zorgen we er voor dat het openbaar vervoer, naast fietsen, het alternatief wordt voor de auto. Ook een verbetering van de lijnvoering van het openbaar (stads)vervoer behoort tot dit pakket.

Het station is nog steeds niet volledig bereikbaar voor mindervaliden, ondanks de protesten van belanghebbenden en de SP gedurende vele jaren. De gemeenteraad heeft geruime tijd geleden geld beschikbaar gesteld, maar ProRail is nog steeds niet in staat gebleken om de plannen, die klaar liggen, uit te voeren. Het lijkt erop, dat het nu binnen afzienbare tijd gerealiseerd gaat worden, maar zekerheid is hier nog niet over. Het is absurd dat ons station, terwijl er geld beschikbaar is nog steeds niet voor iedereen volledig toegankelijk is en daar moet nodig een eind aan komen.

De gemeente moet bij de ruimtelijke plannen rekening blijven houden met een toekomstige treinverbinding Almere-Utrecht-Breda.

De SP vindt het mooi dat de gemeente op een aantal locaties oplaadpunten voor elektrische auto's heeft gerealiseerd. Wij zijn voorstanders van elektrisch rijden, Het aantal zal daarom in de komende jaren moeten worden uitgebreid.

Het gebied rond een school dient aangewezen te worden als een parkeerverbodzone. Hierbij wordt rekening gehouden met de omwonenden. Uitsluitend waar dit niet mogelijk is dienen verkeersdrempels en waarschuwingsborden geplaatst te worden.

Het busvervoer naar scholen voor speciaal onderwijs moet in tact blijven. De bezuiniging op leerlingenvervoer voor leerlingen die minder dan 6 kilometer van school wonen, moet worden teruggedraaid

De SP wil het fietsverkeer bevorderen en veiliger maken. Fietsen is gezonder, beter voor het milieu en zorgt voor minder drukte op de weg. De SP wil het gebruik van de fiets stimuleren door fietspaden beter te onderhouden, goed te verlichten en bij nieuwe aanleg voldoende breed te maken. Veilig fietsen is van levensbelang. Op schoolroutes zouden er meer vrij liggende fietspaden gecreëerd moeten worden, omwille van fietsers én automobilisten. Bij het station en in de binnenstad dienen gratis bewaakte fietsstallingen te komen.

Diverse trottoirs en fietspaden (recent voorbeeld Nieuwe Hoven) zijn langdurig slecht begaanbaar voor mensen die bijv. slecht ter been zijn. De gemeente moet meer aandacht hebben voor de toegankelijkheid van deze paden.

Punten

- De verkeersveiligheid in Gorinchem moet sterk worden verbeterd
- Park&Ride voorzieningen in combinatie met pendelbussen voor mensen van buiten de stad, moeten de parkeerdruk in de binnenstad terugdringen
- De binnenstad moet niet autovrij, maar wel autoluw worden
- Het openbaar vervoer naar en in de stad moet beter en toegankelijker worden
- Haltes moeten veilig en comfortabel zijn
- In elke wijk van Gorinchem moet openbaar vervoer zijn
- De parkeervergunningen moeten geen sluitpost op de begroting vormen

9. Sport voor iedereen

Veel inwoners van Gorinchem doen aan een vorm van sport. Dit blijkt uit het grote aantal verenigingen en sportscholen. Ook zijn er vele Gorcumers die ongeorganiseerd aan sportbeoefening doen.

Doorgaans sporten zij met veel plezier en met een positief effect op hun gezondheid en welbevinden. Investeren in sport is dan ook een goedkope en verantwoordelijke bijdrage aan de leefbaarheid van de samenleving, en bevordert met name de sociale omgang, integratie en volksgezondheid.

De SP is voor het stimuleren van sport en spel in de buurt voor alle leeftijden.

Sport draagt succesvol bij aan het tegengaan van overgewicht en beweegarmoede. Toch blijven er naar de mening van de SP nog veel mensen verstoken van deelname aan sport en spel. Daarom moet Gorinchem Beweegt blijven bestaan en naar de mening van de SP nog actiever worden in het proces van het stimuleren van sportbeoefening.

De moderne sportvereniging zou naar onze mening naast de organisatie van sport ook kunnen werken aan een naschools sportaanbod in samenwerking met andere organisaties in de wijk.

Hiervoor moeten zij gebruik kunnen maken van het enthousiasme en de inzet van vrijwilligers én beschikken over de expertise van professionele krachten. Sportverenigingen in de wijk moeten het mogelijk maken dat ieder kind in Gorinchem kan deelnemen aan activiteiten. Net als taal en rekenen is sport onmisbaar voor een goede ontwikkeling van ieder kind.

Scholen en verenigingen hebben een gezamenlijke taak om door vroege kennismaking sport tijdig te integreren in het leven van elk kind. Sport helpt bij het verbeteren van de schoolprestaties, het terugdringen van schooluitval en draagt bij aan een positief imago van school en kind.

In het sportbeleid dient de gemeente ook rekening te houden met de vergrijzing en met inwoners met een beperking. Sporten is van groot belang voor de lichamelijke en geestelijke conditie van ouderen en kan meehelpen sociaal isolement te voorkomen. Sporten die geschikt zijn voor ouderen, dienen daarom een extra stimulans te krijgen. Wij denken aan een op maat gesneden sportaanbod en sportvoorzieningen die ook voor ouderen en mensen met een beperking goed geschikt zijn.

Kortom, houdt sport bereikbaar. Het belang van voldoende bewegen is voor de groep ouderen erg groot, zowel voor de fysieke als de mentale gezondheid. Bovendien doen vitale ouderen minder vaak een beroep op medische voorzieningen, wat de kosten van volksgezondheid ten goede komt.

Fitte jeugd, vitale volwassenen en actieve senioren. Sportaanbod op maat voor alle inwoners draagt bij aan sportparticipatie.

Met levensloopbestendig sportbeleid willen wij er voor zorgen, dat iedereen kan kiezen uit een sportaanbod dat is afgestemd op specifieke mogelijkheden en behoeften. In elke levensfase, en op elk niveau moet het sportaanbod zijn afgestemd op ieders mogelijkheden en beperkingen.

In de woonwijken moet ruimte komen voor sport, (kinder)spel en recreatie. Daarnaast moet er ook ruimte komen voor trapveldjes, jogging en skateroutes, skateparken en jeu de boules-banen

Om voldoende speelruimte te garanderen zou er in iedere wijk een speelruimtenorm moeten komen, d.w.z. een bepaalde minimum hoeveelheid ruimte die voor sport en spel beschikbaar is.

De sportvereniging wordt de plaats waar mensen elkaar ontmoeten en samen sporten. Een evenwichtige spreiding van verenigingen en voorzieningen in Gorinchem, goede sportmogelijkheden en de bouw van innovatieve en multifunctionele sportaccommodaties zijn de ingrediënten voor een integraal, betaalbaar en efficiënt accommodatiebeleid.

Gezien de aanpassing van zowel de A27 als de A15 in de nabije toekomst moet ook rekening worden gehouden met het verplaatsen van sportaccommodaties van Gorinchem West naar andere gedeelten van Gorinchem, hetgeen een meer evenwichtige spreiding van accommodaties ook zeer ten goede zou komen.

Schoolzwemmen is bij een drastisch bezuinigingsbeleid het kind van de rekening geworden in Gorinchem. Naar de mening van de SP moet schoolzwemmen weer terug op het sportmenu. Met zo veel water om ons heen, moet ieder kind in deze gemeente goed kunnen zwemmen. Niet alleen schoolzwemmen verdient de aandacht.

De SP zou zelfs een onderzoek willen naar de mogelijkheden om de normale zwemles voor het basisdiploma zwemmen verder te stimuleren.

Onze speciale aandacht gaat ook uit naar de vele mogelijkheden die er zijn op het gebied van denksport. De SP hecht ook zeer aan deze groep. Een groep die we over het algemeen zeer weinig horen. De SP wil ook hen faciliteren en zo nodig (ook financieel) helpen om meer leden te verkrijgen

Punten

- Trapveldjes (vrij van hondenpoep), basketbalveldjes, speelpleinen en jeu de boules-banen in de wijk zijn mede de basis voor een gezonde sociale infrastructuur.
- Gemeenten en verenigingen zijn samen verantwoordelijk voor het beheer van de sportaccommodaties. Op nagenoeg ieder moment van de dag moet het mogelijk zijn om gebruik te maken van de accommodaties. Naar onze mening zou er nog efficiënter gebruik moeten worden gemaakt van de accommodaties en/of sportvelden. Zo nodig meerdere verenigingen op dezelfde locatie. Ook de mogelijkheid om bijvoorbeeld 's middags met de buurman een potje badminton te spelen in de sporthal moet aanwezig zijn
- Wij zijn tegen de verlaging van gemeentelijke gelden voor sportverenigingen. Zo nodig moeten gelden wel anders kunnen worden besteed.
- We willende bezuinigingen op schoolzwemmen ongedaan maken. We willen zelfs gelden vrijmaken om leszwemmen voor het basisdiploma te stimuleren.

10. Algemeen Bestuur

a. Participatie en inspraak

Laten we de bevolking meer betrekken bij het bestuur van de stad.

Dat was 4 jaar geleden een hartenkreet in ons programma voor de gemeenteraadsverkiezingen. Onder het nieuwe college van burgemeester en wethouders zijn er stappen gezet in de goede richting. De Visie van de Stad is een goed voorbeeld van de "nieuwe politiek". Moeten we daarom tevreden zijn? Nee, nog niet maar we zijn op de goede weg. De gemeenteraad, het college en de ambtenaren werken er hard aan om de afstand tussen politiek en bestuur enerzijds en de burgers anderzijds serieus te verkleinen. **"Meer openheid en meer democratie" zijn daarbij het uitgangspunt.**

De SP vindt het belangrijk dat de bewoners van Gorinchem op de hoogte zijn van wat er binnen de gemeente speelt en hoe men daar invloed op kan hebben. De SP maakt zich om deze reden bijvoorbeeld sterk voor participatie bijvoorbeeld door ad hoc commissies waarin de bewoners van Gorinchem kunnen meepraten in beleidsvoorbereiding. Dan kan op grote onderwerpen dieper worden ingegaan en kunnen betrokkenen hun mening laten horen en de discussie aangaan. Iets dat in de raadsvergadering slechts beperkt mogelijk is.

Betrokkenheid en verantwoordelijkheidsbesef wordt naar de mening van de SP vergroot door inbreng van burgers. Wanneer je niets doet, verandert er ook niets. Zeg tegen de politiek wat beter kan en trek vooral je mond open. Als je niets zegt wordt je mening niet gehoord.

Inwoners van Gorinchem moeten daarom het recht hebben de gemeenteraad tijdens de raadsvergadering en/of raadscommissies toe te spreken. Het in te spreken punt hoeft niet op de agenda te staan. Na de aanpassingen in de vergaderwijze van de raad, dienen nieuwe stappen gezet te worden in de verdere democratisering van raadswerk en verbetering van de besluitvorming.

De SP vindt actieve voorlichting, openbaarheid van bestuur en heldere besluitvorming een taak van het gemeentebestuur. De SP ziet het via internet toegankelijk maken van gemeenteraadsvergaderingen als een belangrijke stap op weg naar deze openbaarheid. Naast het gebruik van de sociale media vindt de SP het belangrijk dat de burger ook geïnformeerd blijft worden

Het instituut van de "zeepkist", voorafgaand aan de raadsvergadering in het stadhuis kan worden uitgebreid op wisselende locaties. Hiervoor is elke openbare ruimte, binnen of buiten geschikt.

Het is van groot belang dat mensen zich, naast hun dagelijkse verplichtingen, belangeloos inzetten voor maatschappelijke activiteiten. De SP wil vrijwilligerswerk dan ook stimuleren. Eigen initiatief van inwoners kan ook ideeën opleveren die de samenleving verder brengen, ideeën die de politiek lang niet allemaal zelf kan bedenken.

Punten

- Geen vrijwilligerswerk als vervanging voor betaald werk om bezuinigingen te realiseren;
- De gemeente moet voorkomen dat enkel hoogopgeleiden in bestuurstaken terechtkomen;
- De gemeente neemt alle serieus bedoelde en niet tegen de wet ingaande initiatieven serieus.
- VRIJWILLIGERSWERK IS VRIJWILLIG

B. Sociale Zaken, Werkgelegenheid en Economie

Voor mensen met een klein inkomen is het leven nooit makkelijk, maar door de financiële crisis in de afgelopen jaren worden zij zwaar getroffen. Veel mensen in Gorinchem bevinden zich onder de armoedegrens, hun kinderen groeien op in armoede, en zij moeten gebruik maken van de voedselbank. *De SP wil dat de mogelijkheid om gebruik te maken van kwijtschelding van de gemeentebelastingen voor iedereen geldt met een inkomen tot 120% van het minimum. Ook zijn wij van mening dat de mogelijkheid tot het aanbieden van schoolmaaltijden onderzocht moet worden*

De gemeente moet zich actief inzetten om het aantal uit beeld geraakte mensen met een minimum inkomen inzichtelijk te maken, zodat ook deze mensen gebruik kunnen maken van de hulp waar zij recht op hebben. Hiervoor gebruik maken van de kennis bij instellingen zoals de Belastingdienst, het UWV, de voedselbank en de Sam-Sam organisaties (Stichting Leergeld, Humanitas, moskeeën en kerken). Daarnaast is de SP van mening dat het systeem van schuldhulpverlening op de schop moet. Het huidige systeem is gericht op mensen straffen in plaats van hen vooruit te helpen naar een schuld-vrije onafhankelijke toekomst. In diverse steden lopen er op dit moment proeven met andere, beduidend socialere, manieren om met schuldhulpverlening om te gaan. Wat de SP betreft sluit Gorinchem zo snel mogelijk aan bij deze proeven.

Arbeidsgehandicapten en Sociale werkplaatsen zullen de druk van de bezuinigingen van de regering gaan voelen. Wij zien een taak voor de gemeente weggelegd om onze eigen Sociale Werkplaats AVRES zoveel mogelijk te ondersteunen. Een veilige plek voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is voor die groep het belangrijkste. Deze mensen mogen nooit lijden onder bestuurlijk gedoe. Als het bestuurlijk gedoe aan blijft houden, zou de gemeente de optie een eigen SW bedrijf op te richten moeten overwegen

Punten

- De SP wil dat de mogelijkheid blijft om gebruik te maken van kwijtschelding van de gemeentebelastingen voor iedereen met een inkomen tot 120% van het minimumloon
- De mogelijkheid tot het aanbieden van schoolmaaltijden moet onderzocht worden.
- Gorinchem sluit zich aan bij proeven voor socialere en effectievere systemen om met schuldhulpverlening om te gaan.

Overheidsinstellingen zoals de gemeente, de bibliotheek en het ziekenhuis dienen stageplaatsen te bieden voor de verschillende opleidingsniveaus. Hiervoor moeten doelstellingen en richtlijnen opgesteld worden.

De gemeente streeft naar het terugdringen van de winkelleegstand in de binnenstad om zodoende het centrum weer economisch gezond te maken. Dat is goed voor het vestigingsklimaat voor (kleine) ondernemers en voor de werkgelegenheid.

Het bevorderen van het wonen boven winkels is goed voor het leefklimaat in de binnenstad en schept nieuwe mogelijkheden voor veelal jonge woningzoekenden.

Punten

- Meer banen voor lager opgeleiden;
  - Extra versterking van kleine ondernemers, want zij zorgen voor de meeste werkgelegenheid;
  - Meer werk voor tenminste minimumloon voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
  - Regionale samenwerking gericht op het bevorderen van werkgelegenheid, vooral voor lager opgeleiden en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt;
  - Behoud van het aantal koopzondagen van 12 per jaar, omdat kleine winkeliers het moeten afleggen bij een regeling die openstelling op alle zondagen toelaat;
  - Krachtig bestrijden van discriminatie op de werkvloer.
  - WERKEN VOOR HET LOON DAT ERVOOR STAAT!
- a. Financiën, investeringen en belastingen

Gorinchem heeft de afgelopen vier jaar kans gezien het gemeentelijke huishoudboekje goed op orde te krijgen. We hebben nog steeds een relatief hoge schuld (gevolg van de vele grondaankopen in het verleden) maar ook een gezonde reserve, die groot genoeg is om in geval van nood flinke klappen op te vangen.

Die gezonde positie mag geen aanleiding zijn om alle remmen los te gooien. De raad zal op een verantwoorde wijze moeten blijven zorgen voor een toekomstbestendig financieel beleid. Daarbij gaan wij uit van een voldoende budget voor een sociaal verantwoord beleid. Ook voor een goed kwalitatief personeelsbeleid dient voldoende geld uitgetrokken te worden. Alleen op die manier kan worden voorkomen, dat onnodig vaak (dure) externe bureaus moeten worden ingeschakeld voor reguliere taken.

Voor een verdere ontwikkeling van de stad dienen toereikende investeringsbudgetten te worden gereserveerd, waarbij een goede balans tussen nut en noodzaak moet worden gezocht. Ook de planning van investeringen verdient veel aandacht. Dit is voor de stabiliteit van het gemeentelijk beleid nodig, zodat rigoureuze bezuinigingen, zoals die de afgelopen periode onontkoombaar waren, niet meer nodig zijn.

De SP blijft tegen de verhoging van de OZB (zowel het gebruikersdeel als het eigenaarsdeel), de belasting op huisbezit, omdat deze belasting de woonlasten voor woningbezitters nodeloos doet stijgen. Bovendien is de OZB naar onze mening niet bedoeld als melkkoe voor de gemeente.

De SP blijft van mening dat de privatisering van openbare (nuts)voorzieningen een halt moet worden toegevoerd. Wij vinden daarom dat verkoop van de Eneco-aandelen geen goede zaak is.